

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 17. De impedimento ordinis sacri, & voti,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

nequeat valide. Id quod est matrimonio impedimenta apponere.

Obijcienti autem Deum instituisse matrimonium: & id eo impedimenta quæ ipse non apposuit auctoritatem humanam non posse apponere: respondendum est, quod cum Deus matrimonium instituerit in bonum Reip. Christianæ, noluisse illud firmum aut licitum esse, nisi ijs conditionibus, & eo modo contractum, quo ad idem bonum expedit secundum iudicium Ecclesiæ. De qua re videri potest Gregor. à Valent. *disput. 10. quest. 5. puncto primo.* ac etiam Thomas Sanchez *lib. 7. De matrim. disput. prima.* Quot autem & quæ sint istiusmodi impedimenta declaratur his verbis:

*Ordo sacer, votum, nec non sponsalia firma,
Atque duplex crimen, quadruplex cognitio, raptus,
Sibarijsima deest, etas, testes, Parochysve.*

Quorum trium versuum singulis, tria impedimenta continentur, de quibus eodem ordine quo in illis proponuntur dicemus.

CAPVT XVII.

De impedimentis Ordinis sacri, & voti.

S V M M A R I V M.

- 120 Iure canonico, sacros Ordines suscipere impeditur matrimonio iuncto iure naturali non item.
- 121 Dux conditiones requisite ut talis impedimentum habeat locum.
- 122 Explicatio difficultatis. An ille qui post contractum matrimonium sed nondum consummatum suscepit sacrum Ordinem tenetur iugari de religionem, & possit ad id cogi.
- 123 Solum votum solemne, est impedimentum matrimonij: idque de iure tantum Ecclesiastico.
- 124 Causa inducendi talis impedimenti.
- 125 Responso ad fundamentum diuinitum per votum solemne matrimonium irritari diuino.

120. **E**V M qui iam Presbyter est aut Diaconus aut Subdiaconus, si matrimonium celebrare attemptet, illud esse inualidum (quod Sanchez tractat lib. 7. *disput. 28. quest. priore*) habetur ex cap. Presbyteris dist. 27. & ex cap. 1. De Clericis coniugatis, & ex cap. item 1. Qui Clerici vel vouentes, & ex cap. vnic. De votis n. 6. & ex Concil. Trid. sess. 24. can. 9. atque attentantes, ipso facto in excommunicationem incurrere, habetur ex Clementina vnica De consanguinitate (cuius explicatio in Sanchez persequitur lib. 7. *disput. 48.*) & fieri irregulares, iuxta cap. 1. & 2. Qui Clerici vel vouentes. De qua re idem author in sequenti *disput. 49. & 85.*

Impedimentum autem istud non esse iuris naturæ, sed tantum iuris Ecclesiastici (pro quo auctores magno numero Sanchez *ref. ut in eodem lib. disput. 28. num. 11.*) probatur: quia nec est iuris naturæ ratione Ordinis: ut argumento est quod Græci coniugati suscipiant sacros Ordines: & aliquando Subdiaconos contraxissent, habetur ex cap. Antetriumnum dist. 1. & Episcopum olim dispensare potuisse ut Diaconi post ordinationem acciperent vxores, ex cap. Diaconi dist. 8. Nec item ratione voti annexi sacro Ordini: quia annexum est, sicut & obligatio recitandi horas canonicas, ex Ecclesiæ institutione, quoad solemnitatem illius: per quam tale matrimonium inualidum redditur ex ante citato cap. vnic. Inde est enim, cur si implex votum castitatis, ut *videm dicitur*, non reddat matrimonium inualidum: nempe quod careat solemnitate: alioqui habens cætera, quibus ad continentiam adstringat. Adde quod sacro Ordini ex probabiliore sententia, annexa sit continentia iure tantum Ecclesiastico: de quo videndus est Sanchez *lib. 7. disput. 27. vbi late quæ ad eam rem pertinent, persequitur, pro scholastico instituto, ad quod ea pertinet.*

121. Dux vero conditiones requiruntur ut impedimentum istud locum habeat: prior est, ut ille qui accipit Ordinem sacrum, habeat vsum rationis: ante quem, si quis ordinetur,

quamuis characterem accipiat, valideque ordinetur, non obligatur ad continentiam. Quia in re vt vix contingente in praxi, non immerabimur. Videri potest Sanchez alios citans in eodem libro *septimo disput. 30.* Illa vero fundatur potissimum in eo, quod votum siue sit expressum, siue tacitum, requirat plenum rationis vsum. Quod si quis iam compos quidem rationis: sed nondum pubes ordinetur, possit matrimonium inire si nolit in Ordine perseverare: apud eundem ibidem videri potest. Fundamentum vero est, quod cum votum solemne emissum in religione ante pubertatem inualidum sit, erit etiam emissum in susceptione sacri Ordinis.

Posterior conditio est, ut ille sacrum Ordinem sponte suscipiat: nam qui inuitus suscipit per metum cadentem in constantem virum quantumuis vere ordinetur, non obligatur ad castitatem, prout idem Sanchez ex instituto docet in *preced. disput. 29.* Fundamentum est autem, quod votum etiam expressum (& multo magis tacitum quale est sacrum ordinem suscipientis) irritum sit, si per metum cadentem in constantem virum emittatur, ex cap. 1. & cap. Cum dilectus, De his quæ vi. Hincque idem author alijs citatis infert, sic ordinatum si nolit uti Ordine, licite contrahere matrimonium, nec teneri ad recitationem horarum canonicarum. Secus si initiationem suam ratificet verbo, aut facto: vt vtens, etiam sit tantum semel, Ordine accepto. Itemque si iusta fuerit compulsa, vt si virgente necessitate Prælati aliquem suum Clericum iusto præcepto compellat ad sacros Ordines promoueri: quia nullam in eo patitur iniuriam.

122. Occurrit autem dubium, An si quis post contractum matrimonium nec consummatum, sacros Ordines suscipiat, teneatur religionem ingredi: quod ei licet, prout habitum est in *precedenti num. 37.* Atque pro parte affirmante facit, quod talis, qui castitatem vouit, non possit eam seruare nisi religionem approbatam ingrediatur. Cum enim vinculum matrimonij perseveret, tenebitur reddere coniugale debitum, quantumcumque illud exigere non possit. Pro quo videri possunt quæ habet Sanchez *disput. 99. num. 39. & 40. vt doceat, cum ob impotentiam coeundi matrimonium dissolutum fuerit, si post deprehendatur impotentiam fuisse tantum temporariam in viro qui interea suscepit sacros ordines, ipsum esse restituendum repetenti.* Verumtamen partem negantem valde probabilem facit: quod inuitum nec à Deo vocatum compelli ad ingressum religionis, sit valde durum non modo ipsi ingredienti, sed etiam religioni, quæ illum patietur difficilem & ineptum ad militandum in ea Christo, qui voluntarium sibi eligit militem, vt dicitur *15. quæst. 1. c.* Non est. Vnde sub finem Extrauagantis Ioan. 22 quæ incipit Antiquæ, talis præcipitur instanter ab Episcopo moneri & induci ad huiusmodi ingressum, si que renuerit adimplere, & spona infiterit petendo matrimonij consummationem, ad eam compellatur per censuram Ecclesiasticam: vbi glossa verbo *renuerit*, idem annotat contra Hostiensensem, qui sensum talem cogendum esse ad ingressum religionis.

123. **Q**UOD ATTINET ad votum: vt matrimonium reddat inualidum, debet esse solemne castitatis in religione approbata ab Ecclesia, quod professio dicitur. Atque tale iure diuino irritare matrimonium, sententia est plurimorum, quos Sanchez refert *lib. 7. disput. 26. num. 2.* quam sequens Henriquez *lib. 12. cap. 5. §. 3.* Illius fundamentum in hoc ponit, quod professio ipsa cum sit perfecta traditio acceptata, ac spiritaliter matrimonium animæ cum Christo: impedit ne quis violata priori acque nobiliori traditione, possit se simul tradere vxori. Præterea quod professus tradendo se Deo, & Prælato acceptanti nomine Dei, à se abdicet non tantum corporis vsum, sed etiam potestatem vtendi: ita vt ipse numeretur inter eos qui Matth. 19. dicuntur se castrasse propter regnum caelorum.

124. Verum hoc quoque impedimentum, sicut præcedens, tantum esse de iure Ecclesiastico, sentit idem Sanchez pluribus alijs citatis in eadem *disput. 26. sub finem: nec immerito, quoniam id aperte sequitur ex eo quod statuitur in c. Rursus, Qui Clerici vel vouentes: nempe votum si implex castitatis non minus obligare apud Deum quam solemne votum; non dirimere tamen matrimonium contractum, quamuis*

impediatur

REGINA
DE
PRACTICA
ORDINIS
EV

impediat contrahendum. Inde enim pater, ex solemnitate pendere quod professio seu votum solemnem castitatis, dirimat matrimonium: quæ solemnitas (sicut & approbatio Religionis) cum sit tantum de iure Ecclesiastico, ex cap. vnico De voto in 6. pariter de iure tantum Ecclesiastico erit impedimentum, quo matrimonium reddit inualidum.

124. Cuius impedimenti constituendi causa fuit, quod Ecclesia aduerteret, nihil cum sic contrahentibus esse profectum remedio pœnarum, quibus illi subiiciebantur per aliquot canones, qui habentur 27. q. 1. vt nec cum sacro ordine iniunctis, remedio pœnarum quibus subiiciebantur per aliquot item canones relatos distinct. 27. 28. & 31. Quapropter eadem Ecclesia ad tollendam vtriusque omnem matrimonij spem, duo hæc impedimenta instituit, quibus ipsum dirimeretur, prout ante ostensum est de impedimento sacri ordinis: & de impedimento professionis factæ in religione approbata, constat ex cap. Meminimus, Qui Clerici vel uocatus, & ex cap. vnico De voto in 6. Tale autem matrimonium contrahere attentantes incurruntur ipso facto in excommunicationem per Clementinam vnica De consanguinitate: de qua Sanchez videri potest lib. 7. disput. 48.

125. Ad ea vero quæ Henriquez habet pro sententia contraria, respondendum est, tantum ostendere quod iure naturæ illicitum sit matrimonium, quo castitatis votum violatur. Nam alioquin nimis multum probaret, nempe votum etiam simplex castitatis dirimere matrimonium: cum quoad Deum, vt ante habitum est, non minus obliget, quam solemnitate: ut solemnitas, quæ consistit in acceptatione voti, facta ab Ecclesia nomine Dei: de se, & quoad Deum non adferat matrimonio maius impedimentum, quam votum simplex.

Porro de eo quod peculiare est in nostra Societate IESU, vt qui tria simplicia paupertatis, castitatis & obedientiæ vota, expleto nouitiatus biennio in illa emisit, sit incapax matrimonij, ab ipsoque contractum sit inualidum. Videri possunt Henriquez lib. 12. cap. 5. §. 5. & 6. ac Gregor. à Valent. tomo 4. disput. 10. q. 5. puncto. 3. vbi de impedimento voti. Nobis sufficit autoritate Apostolica id esse definitum à Gregorio 13. bulla quæ incipit Ascendente Domino: edita anno à Christo nato 1584. octaua calend. Junij.

Delicentia vxoris requisita vt vir licite promoueat ad sacros ordines, vel consumato iam matrimonio possit licite religiosus fieri, & vicissim de licentia viri, vt ipse vxor licite fieret religiosa, tam multa occurrunt dicenda vt compellar ea relinquere videnda apud Thomam Sanchez lib. 7. vbi ea persequitur abunde à disput. 32. ad. 41. vsque. Id enim videtur consultius quam prolixitate nimia, fastidium parere in re cuius vsus est admodum rarus.

CAPVT XVIII.

De impedimento sponsaliorum seu publica honestatis.

SUMMARIUM.

- 126. Diuersitas huius impedimenti secundum ius antiquum, & secundum nouum Concilij Tridentini.
- 127. Quod defectus omnino occultus, si cetera de iure requisita adsint, non obstat quin sit locus huic impedimento.
- 128. Quatenus sponsalia de presenti inducant istud impedimentum.
- 129. Quatenus idem inducant sponsalia conditionata, aut contracta à parentibus nomine filiorum, aut de presenti ab imuberibus.

126. ANTE Concilium Trid. sponsalia, seu promissiones futuri matrimonij etiam inualida, dummodo non ob defectum consensus, impediabant dirimebantque matrimonium vsque ad quartum gradum ex cap. Sponsam, & cap. Ad audientiam De sponsalibus, & ex cap. vnico eod. tit. in 6. Eo nimirum modo quo dicitur postea de gradibus affinitatis: cuius species quadam est, propinquitas ea, quæ ex sponsalibus nascitur inter sponsam & consanguineos sponsi, & vice versa inter sponsam & consanguineos sponsi. Ipsum autem Concil. Trid. sess. 24. cap. 3. De reformat. matrimonij duo statuit: quorum prius est, nulla sponsalia matrimonium impedire nisi valida essent. Posterius vero, neq. sponsalia valida dirimere matrimonium ultra primum affinitas gradum.

Itaq. nunc temporis, qui sponsalia valide contraxit, si nolit vel non possit complere matrimonium promissum, nequit in vxorem accipere sponsæ matrem vel filiam: poterit autem accipere quamcumq. aliam ipsius consanguineam, nisi aliud impedimentum obstat quam sponsaliorum. Similiter nec sponsa potest accipere sponsi sui patrem, vel fratrem, vel filium, potest autem accipere quemcumque alium ipsius consanguineum. Qua de re late Sanchez lib. 7. De matrimonio disput. 68.

127. ADUERTE autem primo, Quando sponsalia censentur de iure valida, eo quod nullum iuris impedimentum intercedere obseruetur: sed inualida sunt reuera, ex defectu interioris consensus, locum esse huic impedimento, quamdiu talis defectus non manifestatur sufficienter ad fidem faciendam in foro externo. Ratio est, quia cum nihil ad sponsaliorum validitatem in exterioribus deest omnino: solusque consensus internus ad eam desideratur: tantum scandalum, tantaque inhonestas exurgit ad si vero animo eadem sponsalia contracta fuissent. Qua de re pluribus Sanchez ibidem num. 13. & 14. Addens in 15. idem pariter ratione dicendum esse quoties sponsalia essent nulla, ex quocumque alio defectu occulto: vt ex interno voto castitatis, aut non nubendi. Quod vero perpetuum sit hoc impedimentum, ita ut minime extingatur siue sponsi siue sponsæ morte, idem notat in sequenti num. 20. Quod quidem videtur factis indicari in supra citato ca. Sponsam, illa formula loquendi: Nullus aliquo modo potest sibi matrimonium copulare.

128. ADUERTE secundo, & sequentes esse ex hoc impedimento: eum qui cum aliqua contraxit sponsalia, & postea cum sorore ipsius contraxit de presenti, teneri relicta posteriore, si nondum eam cognouerit, priorem ducere: quia cum eadem contractum matrimonium sit nullum. Dixi si nondum cognouerit: quia ex secuta copula impedimentum matrimonij, erit affinitatis de quo in sequenti cap. 20. sect. 2. videri potest Sanchez in eadem disput. 68. num. 24.

ADUERTE tertio, quod late tractat Sanchez lib. 7. disput. 70. Quoad sponsalia quæ dicuntur de presenti, suntque matrimonium ratum non consummatum, nihil esse immutatum à Concil. Trident. prout declarauit Pius V. in bulla quæ incipit Ad Romanum, edita anno Domini 1568. calend. Junij; ita ut adhuc per cap. vnico De sponsalibus in 6. ex matrimonio rato non consummato, quantumcumque inualido, istud impedimentum publicæ honestatis dirimeas matrimonium vsque ad quartum gradum vigeat: nisi inualiditas esset ex defectu consensus, eoque manifesto: qualis est in pueris nondum capacibus doli, & in amentibus: aut qui probatur sufficienter ad fidem faciendam in foro externo: vt cum ostenditur contractum esse per metum cadentem in constantem virum, aut esse erratum in persona, cum præberetur: aut non fuisse in personam determinatam prout exigit consensus ad matrimonium requisitus: cum talem exigat etiam ad sponsalia habeatur ex eodem cap. vnico. In cuius proinde sine statuitur istiusmodi impedimentum non oriri ex sponsalibus incertis: qualia sunt: si quis Titio dicat, Promitto me in vxorem acceptulum vniam ex duabus filiabus tuis. Talem vero defectum: quando latet, non sufficere ad impedimentum istiusmodi excludendum, ostendi potest eadem ratione qua paulo superius idem ostensum est quoad sponsalia de futuro.

129. ADUERTE quarto, ex eodem cap. vnico §. finali, hoc impedimentum non oriri ex sponsalibus conditionatis, ante aduentum conditionis: ob defectam scilicet consensus qui suspenditur vsque ad eundem aduentum. Id quod annotans Sanchez in sequenti disput. 69. addit primo, adueniente conditione, sicut sponsalia redduntur absoluta, & habent consensus perfectum, ita & inducere istud impedimentum publicæ honestatis. Secundo, sponsalia pendente adhuc conditione inita cum sorore illius, quæ sub conditione desponsata fuit, non inducere istud impedimentum, quia sunt nulla: vt pote quæ seruari non possunt absque peccato; quo contra iusticiam promissio prius legitime facta violatur. Tertio, vt hæc procedant, conditionem debere esse de futuro, quia de presenti aut præterito non suspendit consensus expectatione. Item esse contingentem: quia necessaria, habet de presenti effectum certum: vt cum dicitur Duce si sol